

**KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2015/2039,****13. november 2015,****keskseid vastaspooli käsitleva Lõuna-Aafrika õigusraamistiku samaväärsuse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 (börsiväliste tuletisinstrumentide, keskkete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta) nõuetega**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskkete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, <sup>(1)</sup> eriti selle artikli 25 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohase kolmandas riigis asutatud keskkete vastaspoolte tunnustamise menetluse eesmärk on võimaldada sellistes kolmandates riikides asutatud ja tegevusloa saanud keskketel vastaspooltel, mille regulatiivsed standardid on samaväärsed kõnealuses määruses sätestatutega, osutada liidus asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele kliirimisteenuseid. Nimetatud määrusega kehtestatud tunnustamismenetlus ja samaväärsust käsitlevad otsused aitavad seega saavutada määruse (EL) nr 648/2012 peamist eesmärki vähendada süsteemset riski, laiendades turvaliste ja nõuetekohaste keskkete vastaspoolte kasutamist börsiväliste tuletislepingute kliirimisele, sealhulgas juhul, kui kõnealused kesksed vastaspoolled on asutatud ja saanud tegevusloa kolmandas riigis.
- (2) Selleks et seoses keskkete vastaspooltega saaks kolmanda riigi õiguskorda käsitada samaväärsena liidu õiguskorraga, peaks kohaldatava õigus- või järelevalvekorra sisuline tulemus olema samaväärne liidu nõuetega saavutatava eesmärgiga. Kõnealuse samaväärsuse hindamise eesmärk on seega kontrollida, kas Lõuna-Aafrika õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal asutatud ja tegevusloa saanud kesksed vastaspoolled ei kujuta endast liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele suuremat riski kui liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspoolled ega tekita seega liidus vastuvõetamatul tasemel süsteemset riski.
- (3) Käesolev otsus põhineb Lõuna-Aafrikas kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra hindamisel, kusjuures hinnatud on ka selle asjakohasust liidus asutatud kliirivatel liikmetel ja kauplemiskohtadel tekkida võivate riskide maandamiseks viisil, mida loetakse samaväärseks määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuete tulemusega. Seejuures tuleks arvesse võtta liidu finantsturust väiksematel finantsturgudel sooritatud kliirimistevõimele omaseid oluliselt väiksemaid riske.
- (4) Selleks et kolmandas riigis tegevusloa saanud keskkete vastaspoolte suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorra saaks käsitada samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega, peavad vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikele 6 olema täidetud kolm tingimust.
- (5) Esimese tingimuse kohaselt peavad kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolled täitma määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (6) Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud keskkete vastaspoolte suhtes kohaldatavad õiguslikult siduvad nõuded hõlmavad 2012. aasta finantsturgude seadust (*Financial Markets Act*) nr 19. Väärtpaberiteenuste registril (*Registrar of Securities Services*) on laialdased volitused Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukodade üle järelevalve teostamiseks, nende jälgimiseks ja nendega seoses uurimise korraldamiseks.
- (7) Finantsturgude seaduses on sätestatud kohustused ja nõuded, mida kliiringukojad peavad järgima. Finantsturgude seaduse kohaselt annab väärtpaberiteenuste register kliiringukojale tegevusloa tingimusel, et taotleja järgib kõnealuseid nõudeid ja aitab kaasa kõnealuses seaduses sätestatud eesmärkide saavutamisele, sealhulgas süsteemse riski maandamisele ja selle tagamisele, et Lõuna-Aafrika finantsturud on õiglasel, tõhusal ja läbipaistval. Selleks et tagada kõnealuste nõuete täitmine, võib väärtpaberiteenuste register kehtestada tingimused, mida ta peab tegevusloa andmisel asjakohaseks. Tegevusloa saanud kliiringukojad peavad tegutsema õiglaselt ja läbipaistvalt,

<sup>(1)</sup> ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

võttes arvesse kliirivate liikmete ja nende klientide õigusi. Finantsturgude seaduse kohaselt peavad tegevusloa saanud kliiringukojad järgima rahvusvahelisi järelevalvestandardeid, sealhulgas finantsturgude infrastruktuuri põhimõtteid, mille andsid 2012. aasta aprillis välja makse- ja arveldussüsteemide komitee <sup>(1)</sup> ning Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon.

- (8) Finantsturgude seadusega on rahandusministrile antud õigus kehtestada õigusnorme kõnealuse seadusega nõutud või lubatud küsimustes või mis tahes muudes küsimustes, mida on vaja finantsturgude seaduse paremaks haldamiseks ja rakendamiseks. Finantsturgude seaduse kohaselt on väärtpaberiteenuste registril õigus anda välja juhiseid finantsturgude seaduse kohaldamise ja tõlgendamise kohta ning võtta mis tahes meetmeid, mida ta peab oma ülesannete ja kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks või finantsturgude seaduse rakendamiseks vajalikuks.
- (9) Tegevusloa saanud kliiringukodade suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra samaväärsuse hindamisel tuleks samuti arvesse võtta riskimaandamise tulemust, mille nad tagavad seoses selle riski tasemega, millele liidus asutatud kliirivad liikmed ja kauplemiskohad on tegevusloa saanud kliiringukodades osalemise tõttu avatud. Riskimaandamise tulemus määratakse kindlaks nii asjaomase keskse vastaspoolte kliirimistegevustele omase riski taseme alusel, mis sõltub selle finantsturu suuruselt, kus ta tegutseb, kui ka kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra asjakohasusest riski sellise taseme maandamiseks. Selleks et saavutada sama riskimaandamise tulemus, on vaja rangemaid riskimaandamismeetmeid kesksetele vastaspooltele, kes tegutsevad suurematel finantsturgudel ja kelle riskitase on kõrgem kui väiksematel finantsturgudel tegutsevatel kesksetel vastaspooltel, kelle riskitase on madalam.
- (10) Finantsturg, kus Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukojad teostavad oma kliirimistegevust, on oluliselt väiksem kui see, kus tegutsevad liidus asutatud kesksed vastaspoolled. Kolmel viimasel aastal moodustas Lõuna-Aafrikas kliiritud tuletistehingute koguväärtus alla 1 % liidus kliiritud tuletistehingute koguväärtusest. Seega kujutab osalemine Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukodades endast liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade jaoks oluliselt madalamat riski kui osalemine liidus tegevusloa saanud kesksetes vastaspooltes.
- (11) Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukodade suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorda võib seega pidada samaväärseks, kui see on piisav, et maandada kõnealust madalamat riskitaset. Tegevusloa saanud kliiringukodade suhtes kohaldatavad esmased normid, millega nõutakse finantsturgude infrastruktuuri põhimõtete järgimist, maandavad Lõuna-Aafrikas olevat madalamat riski ja nendega saavutatakse riskimaandamise tulemus, mis on samaväärne määruse (EL) nr 648/2012 eesmärgiga.
- (12) Seepärast leiab komisjon, et Lõuna-Aafrika õigus- ja järelevalvekorraga on tagatud, et seal tegevusloa saanud kliiringukojad täidavad määruse (EL) nr 648/2012 IV jaotises sätestatud nõuetega samaväärseid õiguslikult siduvaid nõudeid.
- (13) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 teisele tingimusele peab Lõuna-Aafrika õigus- ja järelevalvekord seal tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte puhul tagama kõnealuste kesksete vastaspoolte suhtes pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.
- (14) Väärtpaberiteenuste register teostab järelevalvet ja tagab finantsturgude seaduse täitmise. Väärtpaberiteenuste register hindab igal aastal, kas tegevusloa saanud kliiringukojad järgivad finantsturgude seadust ning oma sise-eeskirju ja protseduure, samuti juhiseid, tingimusi ja nõudeid, mille väärtpaberiteenuste register on finantsturgude seaduse kohaselt kehtestanud. Samuti on väärtpaberiteenuste registril õigus tühistada või peatada tegevusloa saanud kliiringukoja tegevusluba, kui kliiringukoda ei järgi finantsturgude seadust, oma sise-eeskirju ja protseduure või juhiseid, tingimusi ja nõudeid, mille väärtpaberiteenuste register on finantsturgude seaduse kohaselt kehtestanud.
- (15) Väärtpaberiteenuste registril on õigus nõuda tegevusloa saanud kliiringukojalt teavet või dokumente ja korraldada kohapealset kontrolli. Pärast kohapealset kontrolli võib väärtpaberiteenuste register muu hulgas nõuda, et tegevusloa saanud kliiringukoda võtaks teatavaid meetmeid või hoiduks teatavast tegevusest, et rikkumine lõpetada või parandada. Kui tegevusloa saanud kliiringukoda ei esita finantsturgude seadusega ette nähtud teavet, võib väärtpaberiteenuste register määrata talle karistuse. Selleks et tagada finantsturgude seaduse rakendamine ja haldamine, võib väärtpaberiteenuste register anda välja üldiseid juhiseid või konkreetsele üksusele suunatud juhiseid.
- (16) Seepärast on komisjon jõudnud järeldusele, et Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatav õigus- ja järelevalvekord tagab pideva tõhusa järelevalve ja nõuete täitmise.

<sup>(1)</sup> Makse- ja arveldussüsteemide komitee nimi muudeti 1. septembril 2014 makse- ja turuinfrastruktuuri komiteeks.

- (17) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 6 kolmandale tingimusele peab Lõuna-Aafrika õigus- ja järelevalvekord hõlmama kolmanda riigi õiguskorra alusel tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte (edaspidi „kolmanda riigi kesksed vastaspoolde”) tunnustamiseks samaväärset tõhusat süsteemi.
- (18) Sellises kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksed vastaspoolde, mille õigus- ja järelevalvekord on samaväärne Lõuna-Aafrika reguleeriva raamistikuga ja kus kehtivad samaväärsed rahapesu- ja finantsterrorismivastased õigusaktid ning kus kesksete vastaspoolte üle teostatakse tõhusat järelevalvet, võivad osutada teenuseid Lõuna-Aafrikas tingimusel, et väärtpaberiteenuste register on neile andnud tegevusloa. Tegevusloa andmiseks hindab väärtpaberiteenuste register tegevusloa taotlust, võttes arvesse kolmanda riigi reguleerivat raamistikku. Samuti võib väärtpaberiteenuste register võtta arvesse teavet, mille on esitanud mis tahes muud järelevalveasutused, sealhulgas kolmanda riigi järelevalveasutused. Lisaks võib väärtpaberiteenuste register teha kolmanda riigi keskse vastaspoolte suhtes erandi mõnest finantsturgude seaduse nõudest või kõigist kõnealustest nõuetest. Väärtpaberiteenuste register võib kolmanda riigi reguleerivate või järelevalveasutustega kehtestada koostöökorra, et pidevalt koordineerida järelevalvet ja teabevahetust seoses kesksete vastaspooltega, kes on saanud tegevusloa kolmandas riigis, mille õigus- ja järelevalvekord on samaväärne Lõuna-Aafrika reguleeriva raamistikuga ja kus kõnealuste kesksete vastaspoolte üle teostatakse tõhusat järelevalvet.
- (19) Kuigi tuleb märkida, et kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava Lõuna-Aafrika õiguskorra tunnustamise menetluse struktuur erineb määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud menetlusest, tuleks seda siiski käsitleda samaväärsena, kuna sellega on ette nähtud tõhus samaväärne kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamise süsteem.
- (20) Seega tuleks Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukodade suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalvekorra puhul lugeda määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõikes 6 sätestatud tingimused täidetuks ning kõnealust õigus- ja järelevalvekorda tuleks käsitleda samaväärsena määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega. Komisjon peaks jätkuvalt pidevalt jälgima Lõuna-Aafrika kesksete vastaspoolte õigus- ja järelevalveraamistiku arengut ning käesoleva otsuse tegemise aluseks olevate tingimuste täitmist.
- (21) Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalveraamistiku korrapärane läbivaatamine ei tohiks piirata komisjoni võimalust teostada mis tahes ajal väljaspool üldist läbivaatamist spetsiifiline läbivaatamine, kui tal tuleb selles vallas toimunud arengu tõttu käesoleva otsuse kohaselt tunnustatud samaväärsust uuesti hinnata. Sellise uuesti hindamise tulemusel võidakse samaväärsuse tunnustamine kehtetuks tunnistada.
- (22) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaberikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### Artikkel 1

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohaldamisel loetakse Lõuna-Aafrika õigus- ja järelevalvekorda, mis hõlmab finantsturgude seadust ja mida kohaldatakse Lõuna-Aafrikas tegevusloa saanud kliiringukodade suhtes, samaväärseks määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud nõuetega.

#### Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. november 2015

Komisjoni nimel  
president  
Jean-Claude JUNCKER